

## 14.4.6 USKONTO (EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO 3.-6.lk)

”Uskonnon opetuksen tehtävänä on antaa oppilaille laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys. Opetus perehdyttää oppilaita opiskeltavaan uskontoon ja sen monimuotoisuuteen. Se tutustuttaa uskonto- ja katsomusperinteisiin Suomessa sekä uskontoihin ja katsomuksiin muualla maailmassa. Oppiaine edistää uskonnon ja kulttuurin välisen suhteen ymmärtämistä sekä uskontojen ja katsomusten monilukutaitoa. Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja auttaa ymmärtämään niistä käytävää keskustelua. Oppilaita ohjataan kriittiseen ajatteluun sekä tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia eri näkökulmista. Opetuksessa pohditaan uskon ja tiedon suhdetta sekä uskonnoille ominaista kieltä, symboliikkaa ja käsitteistöä. Uskonnon opetus antaa valmiuksia uskontojen ja katsomusten dialogiin, jota käydään sekä katsomusten sisällä että niiden välillä. Opetus kannustaa oppilaita kunnioittamaan elämää, ihmisarvoa sekä omaa ja toisen pyhää.

Opetuksessa tutustutaan opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen sekä katsomusten eettiseen ajatteluun ja rohkaistaan oppilaita pohtimaan omakohtaisesti eettisiä kysymyksiä. Opetus tukee oppilaan itsetuntemusta, itsensä arvostamista ja elämänhallintataitojen kehittymistä koko perusopetuksen ajan. Opetus antaa oppilaalle aineksia oman identiteetin, elämäkatsomuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin. Uskonnon opetus tukee oppilaan kasvua yhteisön ja demokraattisen yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi ja maailmankansalaiseksi.

Vuosiluokilla 3-6 uskonnon opetuksessa laajennetaan ja syvennetään oman uskonnon perustietoja. Opetuksessa perehdytään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeiseen oppiin, eettisiin periaatteisiin, rituaaleihin ja tapoihin. Oppilaita kannustetaan ihmettelyyn ja kyselyyn. Opetuksessa tutustutaan Suomen ja Euroopan uskonnollisiin juuriin sekä uskonnolliseen ja katsomukselliseen elämään nyky-Suomessa ja Euroopassa. Oppilaat harjaannuttavat medialukutaitoaan ja heitä ohjataan arvioimaan ja käyttämään eri lähteistä etsimäänsä tietoa sekä hyödyntämään sitä eri tilanteissa.

Opetuksessa käsitellään lasten oikeuksia ja yksilön vastuuta omista teoistaan. Opetuksessa harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä tuetaan oppilaita muodostamaan ja perustelevaan omia näkemyksiä. Oppilaita rohkaistaan ystävytyteen, myönteisen luokka- ja kouluyhteisön rakentamiseen sekä toimimaan syrjintää vastaan.

### **Evankelisluterilaisen uskonnon tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 3–6**

Tässä oppimääräkuvauksessa tarkennetaan kaikille yhteisiä uskonnon sisältöjä. Paikalliset opetus suunnitelmat laaditaan uskonnon yhteisten tavoitteiden ja sisältökuvausten sekä eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvauksen perustalle.

**S1 Suhde omaan uskontoon:** Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon keskeisiä käsitteitä, symboleita ja oppia. Sisältöjen valinnassa huomioidaan kristinuskon moninaisuus ja erityisesti protestanttisuus osana kristinuskoa. Opetuksessa tutustutaan Martin Lutherin ja Mikael Agricolan merkitykseen uskonnon uudistajina. Perehdytään luterilaisuuden oppiin, sakramentteihin, rukouksiin, jumalanpalvelukseen ja seurakunnan toimintaan. Opetuksessa tarkastellaan Raamattua kirjana, sen erilaisia tyylilajeja sekä uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta. Opetuksessa perehdytään Jeesuksen elämään, opetukseen ja merkitykseen kristinuskossa. Pohditaan Paavalin ja varhaisen kristillisyyden merkitystä kristinuskon kehittymiselle maailmanuskonnoksi. Tutustutaan Raamatun keskeisten kertomusten vuorovaikutukseen taiteen, tieteen ja kulttuurin kanssa sekä tarkastellaan kristinuskon näkymistä populaarikulttuurissa. Opetuksessa syvennetään tietoja kirkkovuodesta, elämäkaaren kristillisistä rituaaleista sekä niihin liittyvästä moninaisesta tapakulttuurista. Tutustutaan syvällisemmin kirkkoon uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuriin ja siihen liittyvään symboliikkaan. Opetuksessa otetaan huomioon virret ja muu hengellinen musiikki.

**S2 Uskontojen maailma:** Opetuksessa tarkastellaan, mitä merkitsee pyhyys uskonnoissa, oma ja toisen pyhä. Tutustutaan alustavasti juutalaisuutta, kristinuskoa ja islamia yhdistäviin profeettoihin, pyhiin paikkoihin ja kertomuksiin sekä Jeesuksen asemaan näissä uskonnoissa. Tärkeinä tarkastelun kohteina ovat koulun lähialueilla vaikuttavat

uskonnolliset yhteisöt. Opetuksessa tutkitaan Suomen ja Euroopan uskonnollista ja katsomuksellista nykytilaa ja sen taustaa sekä uskonottomuutta. Alustavasti tutustutaan ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä tarkastellaan uskontoja mediasta ja populaarikulttuurista otetuilla ajankohtaisilla esimerkeillä.

**S3 Hyvä elämä:** Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon tärkeimpiä eettisiä ohjeita: Kulusta sääntöä, rakkauden kaksoiskäskyä ja kymmentä käskyä. Pohditaan Kultaisen säännön etiikkaa kristinuskossa ja eri uskonnoissa. Opetuksessa käsitellään keskeisiä elämänkysymyksiä, tunteita ja arvoja Vanhasta ja Uudesta Testamentista valittujen kertomusten avulla. Tärkeitä sisältöjä ovat ihmisoikeusetiikka, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus sekä ihmisarvo, elämän kunnioittaminen ja luonnon vaaliminen. Pohditaan oppilaan omia valintoja ja hänen toimintansa taustalla vaikuttavia arvoja sekä globaalia vastuuta. Tärkeitä näkökulmia ovat elämäntaidot, itsetuntemus, tunnetaidot ja kokonaisvaltainen hyvinvointi. Opetukseen valittujen sisältöjen tulee antaa oppilaalle välineitä eettiseen keskusteluun ja omien näkemysten perustelemiseen sekä uskonnoista käytävään keskusteluun.” (OPS 2014, 246, 250.)

# EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO 3.Ik

Uskonnon tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
<b>T1</b> ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin	S1 - Tutustutaan kristinuskon pyhään kirjaan, Raamattuun. - Tutustutaan Vanhan testamentin keskeisiin kertomuksiin.	- Esim. Aabraham, Jaakob, Esau, Joosef, Mooses	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Oivaltaminen ja pohtiminen
<b>T2</b> ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin	S1 - Tutustutaan kristinuskon pyhiin toimituksiin. - Tutustutaan luterilaiseen kirkkorakennukseen.	- Kaste ja konfirmaatio - Oman perheen juhlat - Lähikirkko - Mahdolliset vierailut kirkossa - Urkumusiikki, virret ja hengelliset laulut	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Havaintojen tekeminen, eri tietolähteet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Omat juuret ja oma tausta, kulttuuriperinnön arvostaminen
<b>T3</b> auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta	S1, S2 - Tutustutaan Raamatun kertomuksiin. - Pohditaan kertomusten kieltä ja vertauskuvallisuutta	- Vanhan Testamentin kertomuksia	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kielellisten juurien ja kulttuuriperinnön arvostaminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Yhdessä työskentely Monilukutaito (L4) - Erilaisten tekstien lukeminen, kuvien tulkitseminen
<b>T4</b> ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä	S1-S3 - Harjoitellaan Raamatun käyttöä. - Havainnoidaan kirkolle ominaista esineistöä ja rakennuksia. - Tulkitaan kuvia.	- Vanhan Testamentin kertomuksia - Kvalilähteet - Lähikirkko ja seurakuntakeskus - Ortodoksinen kirkkorakennus - Mahdolliset vierailut ja vierailijat	Monilukutaito (L4) - Erilaisten tekstien lukeminen, kuvien tulkitseminen Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Tvt:n hyödyntäminen
<b>T5</b> opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin	S1, S2 - Tutustutaan kristinuskon suuntauksiin.	- Luterilaiset - Ortodoksit - Katolilaiset	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Havaintojen tekeminen, erilaiset näkökulmat Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

siin juuriin ja nykytilaan		<ul style="list-style-type: none"> <li>- Esim. helluntailaiset, lestadiolaiset</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Omien juurien ja kulttuuriperinnön arvostaminen, oman taustan pohdinta</li> </ul>
<b>T7</b> kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa	<p>S1-S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Opetellaan arvostamaan ja kunnioittamaan eri elämäntilanteita.</li> <li>- Harjoitellaan uskonnollisissa tilanteissa käyttäytymistä.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Mahdolliset vierailut erilaisissa kirkkorakennuksissa</li> <li>- Mahdolliset seurakunnan vierailut koululla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</li> <li>- Erilaisten juurien ja kulttuuriperintöjen arvostaminen</li> <li>- Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</li> <li>- Hyvä käytös</li> </ul>
<b>T8</b> ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetukseen sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin	<p>S1-S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Perehdytään Vanhan testamentin eettisiin ohjeisiin.</li> <li>- Pohditaan eettisiä kysymyksiä.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kymmenen käskyä</li> <li>- Esim. omatunto, ystävyys, anteeksi pyytäminen ja antaminen</li> <li>- Omien tekojen seuraukset</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</li> <li>- Oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus, vastavuoroisuus, omien valintojen ja tekojen merkitys</li> </ul>
<b>T9</b> ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta	<p>S2, S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tutustutaan lasten oikeuksiin.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Esim. YK:n Lapsen oikeuksien sopimus</li> <li>- Mahdolliset vierailijat, kuten lähetystyöntekijät, eri järjestöjen edustajat</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</li> <li>- Ihmisoikeuksien kunnioittaminen</li> <li>- Ihmisoikeuksia koskevien sopimusten merkitys</li> </ul>
<b>T10</b> ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestävä tulevaisuuden näkökulmasta	<p>S2, S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Pohditaan eettisiä kysymyksiä.</li> <li>- Pohditaan oppilaan omia valintoja ja niiden vaikutuksia.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilaan omat vastuut, kuten kotitehtävät ja kotityöt</li> <li>- Toisten huomioiminen ja arvostaminen, kielenkäyttö, kaveritaidot, pettymysten käsittely</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</li> <li>- Eri näkökulmat, asioiden väliset yhteydet</li> <li>- Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</li> <li>- Vastuullisuus itsestä ja toisista, oma ja muiden hyvinvointi, hyvä käytös, omien valintojen pohdinta kestävä tulevaisuuden kannalta</li> <li>- Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</li> <li>- Ryhmässä toimimisen ja yhteistyön taidot</li> </ul>
<b>T11</b> luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelemaan omia näkemyksiään	<p>S1-S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Keskustellaan eettisistä kysymyksistä</li> <li>- Harjoitellaan oman näkemyksen ilmaisemista ja mielipiteiden perustelemista</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilaan arkeen ja omiin kokemuksiin liittyvät eettiset kysymykset</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</li> <li>- Oman sisäisen tiedon pohtiminen ja toisten näkemysten kuunteleminen</li> <li>- Monilukutaito (L4)</li> <li>- Kertomisen, kuvaamisen ja selostamisen taidot</li> <li>- Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</li> <li>- Yhteistyötaitot, omien vahvuksien tunnistaminen</li> <li>- Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</li> </ul>

			- Ristiriitojen käsittely ja ratkaisujen etsiminen
<b>T12</b> auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään	S3 - Pohditaan eettisiä kysymyksiä - Kannustetaan oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan	- Oppilaan arkeen ja omiin kokemuksiin liittyvät maailmankatsomukselliset kysymykset - Itsetunto, itseluottamus, identiteetti	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Taito esittää kysymyksiä ja etsiä niihin vastauksia

# EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO 4.Ik

## Uskonnon tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
<b>T1</b> ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin	S1 - Tutustutaan kristinuskon pyhään kirjaan, Raamattuun. - Tutustutaan Uuden testamentin keskeisiin kertomuksiin.	- Jeesuksen keskeiset opetukset - Evankeliumit - Uuden Testamentin kertomukset - Jeesuksen elämänvaiheet	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Oivaltaminen ja pohtiminen
<b>T2</b> ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin	-	-	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)
<b>T3</b> auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta	S1, S2 - Tutustutaan Raamatun kertomuksiin. - Pohditaan kertomusten kieltä ja vertauskuvallisuutta.	- Uuden Testamentin kertomuksia	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kielellisten juurien ja kulttuuriperinnön arvostaminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Yhdessä työskentely Monilukutaito (L4) - Erilaisten tekstien lukeminen, kuvien tulkitseminen
<b>T4</b> ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä	S1-S3 - Harjoitellaan Raamatun käyttöä. - Tulkitaan kuvia. - Tutustutaan erilaisiin lähteisiin.	- Uuden Testamentin kertomuksia - Kuvalähteet - Esim. juutalaisuuden ja islamin esineet, rakennukset ja symbolit - Mahdolliset vierailut ja vierailijat - Virret ja hengelliset laulut	Monilukutaito (L4) - Monipuoliset lähteet - Erilaisten tekstien lukeminen, kuvien tulkitseminen Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Tvt:n hyödyntäminen
<b>T5</b> opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin	S1, S2 - Tutustutaan erilaisiin katsomuksiin ja tapoihin us-	- Uskonnottomuus - Esim. Jehovan todistajat - Juutalaisuus ja islam Suomes-	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Havaintojen tekeminen, erilaiset näkökulmat Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

siin juuriin ja nykytilaan	koa.	sa	- Omien ja muiden kulttuuriperinnön arvostaminen
<b>T6</b> ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa	S2, S3 - Tutustutaan juutalaisuuteen ja islamin uskoon nuoren näkökulmasta. - Tutustutaan luterilaiseen uskoon nuoren näkökulmasta.	- Aikuistumisriitit eri uskonnoissa, esim. kristittyjen konfirmaatio - Ympärileikkaus	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Erilaisten juurien ja kulttuuriperintöjen arvostaminen
<b>T7</b> kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa	S1-S3 - Opetellaan arvostamaan ja kunnioittamaan eri elämäntilanteita. - Harjoitellaan uskonnollisissa tilanteissa käyttäytymistä.	- Mahdolliset vierailut erilaisissa kirkkorakennuksissa - Mahdolliset seurakunnan vierailut koululla	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Erilaisten juurien ja kulttuuriperintöjen arvostaminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Hyvä käytös
<b>T8</b> ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin	S1-S3 - Pohditaan eettisiä kysymyksiä. - Perehdytään Uuden Testamentin eettisiin ohjeisiin.	- Rakkauden kaksoiskäsky, kultainen sääntö - Jeesuksen keskeisiä opetuksia - Vuorisaarna - Isä meidän -rukous, lähetyskäsky	Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus, vastavuoroisuus, omien valintojen ja tekojen merkitys
<b>T10</b> ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavien arvojen eettisten periaatteiden ja kestävä tulevaisuuden näkökulmasta	S2, S3 - Pohditaan eettisiä kysymyksiä. - Pohditaan oppilaan omia valintoja ja niiden vaikutuksia.	- Kaveritaidot, reiluus, ystävyys - Erilaisuus, yhdenvertaisuus - Omien tekojen vaikutukset	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Eri näkökulmat, asioiden väliset yhteydet Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Vastuullisuus itsestä ja toisista, oma ja muiden hyvinvointi, hyvä käytös, omien valintojen pohdinta kestävä tulevaisuuden kannalta Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6) - Ryhmässä toimimisen ja yhteistyön taidot
<b>T11</b> luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perusteella omia näkemyksiään	S1-S3 - Keskustellaan eettisistä kysymyksistä. - Harjoitellaan oman näkemyksen ilmaisemista ja mielipiteiden perustelemista.	- Oppilaan arkeen ja omiin kokemuksiin liittyvät eettiset kysymykset	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Oman sisäisen tiedon pohtiminen ja toisten näkemysten kuunteleminen Monilukutaito (L4) - Kertomisen, kuvaamisen ja selostamisen taidot Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6) - Yhteistyötaito, omien vahvuuksien tunnistaminen

			Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Ristiriitojen käsittely ja ratkaisujen etsiminen
<b>T12</b> auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään	S3 - Pohditaan eettisiä kysymyksiä. - Kannustetaan oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan.	- Oppilaan arkeen ja omaan kokemukseen liittyvät maailmankatsomukselliset kysymykset - Itsetunto, itseluottamus, identiteetti	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Taito esittää kysymyksiä ja etsiä niihin vastauksia



# EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO 5.Ik

Uskonnon tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
<b>T1</b> ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin	S1 - Perehdytään kristinuskon keskeisiin oppeihin.	- Kristinuskon kalenterijuhlat, kirkkovuosi - Kolmiyhteinen Jumala, ihminen Jumalan kuvana, Raamattu, kuoleman jälkeinen elämä, sakramentit, uskontunnustus, lähetyskäsky	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Oivaltaminen, pohtiminen
<b>T2</b> ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin	S1 - Tutustutaan luterilaisen kirkon pyhiin toimituksiin ja perinteisiin tapoihin.	- Avioliitto, hautaan siunaaminen - Joulukuukausi, pääsiäinen - Virret ja hengelliset laulut	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Havaintojen tekeminen, eri tietolähteet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Omat juuret ja oma tausta, kulttuuriperinnön arvostaminen
<b>T3</b> auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta	S1, S2 - Tutustutaan eri uskontojen ja kirkkokuntien symboleihin. - Tutustutaan kirkollisiin juhliin liittyviin symboleihin.	- Juutalaisuuden, islamin ja kristinuskon symbolit - Juhlapyhiin liittyvä symboliikka	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kielellisten juurien ja kulttuuriperinnön arvostaminen Monilukutaito (L4) - Erilaisten tekstien lukeminen, kuvien ja symbolien tulkitseminen
<b>T4</b> ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä	S1-S3 - Tulkitaan kuvia ja symboleja - Tutustutaan erilaisiin lähteisiin.	- Kuvalähteet - Esim. juutalaisuuden ja islamin esineet, rakennukset ja symbolit - Hengellinen musiikki - Kalenterijuhlat - Mahdolliset vierailut ja vierailijat	Monilukutaito (L4) - Monipuoliset lähteet - Erilaisten tekstien lukeminen, kuvien tulkitseminen Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Tvt:n hyödyntäminen tiedonhankinnassa
<b>T5</b> opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin	S1, S2 - Perehdytään kristillisen kirkon historiaan Euroopassa	- Alkuseurakunnan synty, Paavali, vainot - Keskiäika, luostarilaitos	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Havaintojen tekeminen, erilaiset näkökulmat, asioiden kriittinen tarkastelu

siin juuriin ja nykytilaan	<p>sa ja Suomessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Perehdytään kristinuskon alkuvaiheisiin.</li> <li>- Perehdytään tilanteeseen nykypäivän Euroopassa.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Reformaatio, Luther</li> <li>- Reformaation jälkeinen aika, protestantit, katolilaiset, ortodoksit</li> <li>- Uskontojen näkyminen arjessa ja ympäröivässä yhteiskunnassa</li> </ul>	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Omien ja muiden kulttuuriperinnön arvostaminen</li> <li>- Oman taustan merkitys ja paikka sukupolvien ketjussa</li> </ul>
<b>T6</b> ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa	<p>S2, S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tutustutaan juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiin piirteisiin.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin tärkeimmät kalenterijuhlat Abrahamin lapset (esim. monoteismi, enkelit, kuoleman jälkeinen elämä, pyhät kirjat ja paikat)</li> </ul>	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Erialaisten ja yhteisten juurien ja kulttuuriperintöjen arvostaminen</li> </ul>
<b>T7</b> kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa	<p>S1-S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Opetellaan arvostamaan ja kunnioittamaan eri elämäntilanteita.</li> <li>- Harjoitellaan uskonnollisissa tilanteissa käyttäytymistä.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Mahdolliset vierailut erilaisissa uskonnollisissa paikoissa ja tilanteissa</li> <li>- Mahdolliset seurakunnan vierailut koululla</li> </ul>	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Erialaisten juurien ja kulttuuriperintöjen arvostaminen</li> <li>- Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</li> <li>- Hyvä käytös</li> </ul>
<b>T8</b> ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin	<p>S1-S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Perehdytään kristinuskon eettiseen perustaan Paavaliin opetusten kautta.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Paavaliin opetukset, esim. syntien sovittaminen, pelastus</li> </ul>	<p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus, vastavuoroisuus, omien valintojen ja tekojen merkitys</li> </ul>
<b>T9</b> ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta	<p>S2, S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Perehdytään ihmisoikeuksiin lapsen maailmasta käsin.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oikeus koulunkäyntiin, lepoon, harrastuksiin</li> <li>- Lasten työssä käynti</li> <li>- Ihmisoikeudet, eläinten oikeudet</li> <li>- Elämän kunnioittaminen</li> </ul>	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ihmisoikeuksien kunnioittaminen</li> <li>- Ihmisoikeuksia koskevien sopimusten merkitys</li> </ul>
<b>T10</b> ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavien arvojen eettisten periaatteiden ja kestävä tulevaisuuden näkökulmasta	<p>S2, S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Pohditaan eettisiä kysymyksiä.</li> <li>- Pohditaan oppilaan omia valintoja ja niiden vaikutuksia.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Internet ja sosiaalinen media</li> <li>- Itsenäistyminen</li> <li>- Erialaisuus, yhdenvertaisuus</li> <li>- Omien tekojen vaikutukset</li> </ul>	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Eri näkökulmat, asioiden väliset yhteydet</li> <li>- Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</li> <li>- Vastuullisuus itsestä ja toisista, oma ja muiden hyvinvointi, hyvä käytös, omien valintojen pohdinta kestävä tulevaisuuden kannalta</li> </ul>

			Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6) - Ryhmässä toimimisen ja yhteistyön taidot
<b>T11</b> luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelemaan omia näkemyksiään	S1-S3 - Keskustellaan eettisistä kysymyksistä. - Harjoitellaan oman näkemyksen ilmaisemista ja mielipiteiden perustelemista.	- Oppilaan arkeen ja omiin kokemuksiin liittyvät eettiset kysymykset - Eläinten oikeudet - Idolit ja ihanteet	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Oman sisäisen tiedon pohtiminen ja toisten näkemysten kuunteleminen Monilukutaito (L4) - Kertomisen, kuvaamisen ja selostamisen taidot Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6) - Yhteistyötaidot, omien vahvuuksien tunnistaminen Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Ristiriitojen käsittely ja ratkaisujen etsiminen
<b>T12</b> auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään	S3 - Pohditaan eettisiä kysymyksiä. - Kannustetaan oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan.	- Oppilaan arkeen ja omiin kokemuksiin liittyvät maailmankatsomukselliset kysymykset - Itsetunto, itseluottamus, identiteetti - Sosiaalinen media identiteetin rakentamisen välineenä	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Taito esittää kysymyksiä ja etsiä niihin vastauksia

# EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO 6.Ik

Uskonnon tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
<b>T1</b> ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin	S1 - Perehdytään Raamatun sisältöön ja sen rakentamiseen.	- Vanhan Testamentin rakenne ja sisältö - Uuden Testamentin rakenne ja sisältö	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Oivaltaminen, pohtiminen
<b>T2</b> ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin	S1 - Tutustutaan kirkkorakentamiseen Suomessa. - Tutustutaan musiikkiin osana kristillistä kirkkoa.	- Tuomiokirkot - Puukirkot, kivikirkot, nykyajan arkkitehtuuri - Esim. Lappeen kirkko, Lauritsalan kirkko, Kolmen ristin kirkko - Virret ja hengelliset laulut	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Havaintojen tekeminen, eri tietolähteet Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Omat juuret ja oma tausta, kulttuuriperinnön arvostaminen
<b>T3</b> auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta	S1, S2 - Tutustutaan kristinuskon ja taiteen yhteyteen. - Tutustutaan Raamatun vertauskuvalliseen kieleen.	- Psalmit ja sananlaskut - Raamatun vaikutus taiteeseen ja populaarikulttuuriin - Uskonnollinen symboliikka maalaustaiteessa - Hengellinen musiikki	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Kielellisten juurien ja kulttuuriperinnön arvostaminen Monilukutaito (L4) - Erilaisten tekstien lukeminen, kuvien ja symboleiden tulkitseminen
<b>T4</b> ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä	S1-S3 - Etsitään tietoa monista eri lähteistä. - Arvioidaan Raamattua historiallisena lähteenä.	- Raamattu historiallisena lähteenä Myyttiset kertomukset - Taiteet	Monilukutaito (L4) - Monipuoliset lähteet - Erilaisten tekstien lukeminen, kuvien tulkitseminen - Faktan ja fiktion erottaminen, kriittinen lukutaito Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) - Tvt:n hyödyntäminen tiedonhankinnassa
<b>T5</b> opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan	S1, S2 - Perehdytään Suomen uskonnollisiin juuriin ja suomalaiseseen uskontoperinteeseen. - Perehdytään Suomen nykyiseen uskonnolliseen	- Muinaisusko - Kristinuskon tulo Suomeen, ristiretket, piispa Henrik - Katolinen keskiaika, kivikirkot - Uskonnollinen reformi Suomessa, Agricola - Puhdasoppisuus	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Havaintojen tekeminen, erilaiset näkökulmat, asioiden kriittinen tarkastelu Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Omien ja muiden kulttuuriperinnön arvostaminen - Oman taustan merkitys ja paikka sukupolvien ketjussa

	<p>kenttään.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Perehdytään Suomen luterilaisen kirkon hallinnon pääpiirteisiin ja kirkon ja valtion suhteeseen.</li> <li>- Tutustutaan uskonnonvapautteen Suomessa.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Eri uskonnot Suomessa</li> <li>- Keskeiset herätysliikkeet</li> <li>- Suomen luterilaisen kirkon hallinto</li> <li>- Seurakunnan tehtävät, kansankirkko, kirkollisvero, väestökirjanpito, yhteiskunnalliset palvelut</li> <li>- Suomen perustuslaki/ uskonnonvapaus</li> </ul>	
<p><b>T6</b> ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa</p>	<p>S2, S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tutustutaan juutalaisuuden ja islamin elämäntapaan käännekohtiin.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Häät ja hautajaiset juutalaisuudessa ja islaminuskossa</li> </ul>	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Erilaisten juurien ja kulttuuriperintöjen arvostaminen</li> </ul>
<p><b>T7</b> kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa</p>	<p>S1-S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Opetellaan arvostamaan ja kunnioittamaan eri elämäntapajärjestyksiä.</li> <li>- Harjoitellaan uskonnollisissa tilanteissa käyttäytymistä.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Mahdolliset vierailut erilaisissa uskonnollisissa paikoissa ja tilanteissa</li> <li>- Mahdolliset seurakunnan vierailut koululla</li> </ul>	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Erilaisten juurien ja kulttuuriperintöjen arvostaminen</li> <li>- Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</li> <li>- Hyvä käytös</li> </ul>
<p><b>T8</b> ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin</p>	<p>S1-S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Perehdytään kristinuskon eettisiin periaatteisiin.</li> <li>- Perehdytään eri uskonnoille yhteisiin eettisiin periaatteisiin.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kultainen sääntö, rakkauden kaksoiskäsky, kymmenen käskyä, ihminen Jumalan kuvana, ihmisarvo</li> <li>- Eri uskonnoille yhteiset eettiset periaatteet, kuten pyrkimys hyvään</li> <li>- Etiikka, moraali, arvot, normit</li> </ul>	<p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus, vastavuoroisuus, omien valintojen ja tekojen merkitys</li> </ul>
<p><b>T9</b> ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta</p>	<p>S2, S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tutustutaan ihmisoikeuksien edistämiseen yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Yksilö eettisenä toimijana, esim. Äiti Teresa, Malalai, Gandhi</li> <li>- Järjestöt eettisinä toimijoina, esim. Punainen risti, Kirkon ulkomaanapu, Unicef, Plan, World Vision</li> </ul>	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ihmisoikeuksien kunnioittaminen</li> <li>- Ihmisoikeuksia koskevien sopimusten merkitys</li> <li>- Vaikuttaminen</li> </ul>

<p><b>T10</b> ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta</p>	<p>S2, S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Pohditaan eettisiä kysymyksiä.</li> <li>- Pohditaan oppilaan omia valintoja ja niiden vaikutuksia.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Erilaisuus, yhdenvertaisuus, suvaitsevaisuus</li> <li>- Omien tekojen vaikutukset</li> <li>- Maailman tulevaisuus</li> <li>- Luonnon etiikka</li> </ul>	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Eri näkökulmat, asioiden väliset yhteydet</li> </ul> <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Vastuullisuus itsestä ja toisista, oma ja muiden hyvinvointi, hyvä käytös, omien valintojen pohdinta kestävän tulevaisuuden kannalta</li> </ul> <p>Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ryhmässä toimimisen ja yhteistyön taidot</li> </ul>
<p><b>T11</b> luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelemään omia näkemyksiään</p>	<p>S1-S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Keskustellaan eettisistä kysymyksistä.</li> <li>- Harjoitellaan oman näkemyksen ilmaisemista ja mielipiteiden perustelemista.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilaan arkeen ja omiin kokemuksiin liittyvät eettiset kysymykset</li> </ul>	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Oman sisäisen tiedon pohtiminen ja toisten näkemysten kuunteleminen</li> </ul> <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kertomisen, kuvaamisen ja selostamisen taidot</li> </ul> <p>Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Yhteistyötaitot, omien vahvuuksien tunnistaminen</li> </ul> <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ristiriitojen käsittely ja ratkaisujen etsiminen</li> </ul>
<p><b>T12</b> auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään</p>	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Pohditaan eettisiä kysymyksiä.</li> <li>- Kannustetaan oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilaan arkeen ja omiin kokemuksiin liittyvät maailmankatsomukselliset kysymykset</li> <li>- Itsetunto, itseluottamus, identiteetti, minäkuva</li> <li>- Omat rajat, hyväksyntä</li> <li>- Tunteet, ihastuminen, seurustelu</li> </ul>	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Taito esittää kysymyksiä ja etsiä niihin vastauksia</li> </ul>

### Uskonnon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3–6

”Asioita tarkastellaan kerronnallisuuden, draaman, kokemuksellisuuden, toiminnallisuuden ja yhteisöllisen oppimisen avulla. Keskeistä on opittavien asioiden alustava käsitteellistäminen. Uskonnon opetuksessa käytetään sisältöjen oppimista edistäviä tietoteknisiä sovelluksia siten, että oppilaiden oma aktiivisuus ja vuorovaikutus korostuvat. Opetuksessa korostetaan kiireettömyyttä ja keskustelua. Opetuksessa voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää vierailuja ja vierailijoita. Opetuksessa voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäprojekteja myös oppiaineen eri oppimäärien kesken sekä oppiainerajat ylittäen. Tavoitteena on ilmentää koulussa edustettujen uskontojen ja katsomusten moninaisuutta kunnioittavasti.” (OPS 2014, 248.)

Uskonto on oppiaine, jonka työtavoissa korostuvat kerronnallisuus, keskustelut ja oppilaan oma osallistuminen. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä ja paikallisia toimijoita esimerkiksi vierailujen ja vierailijoiden muodossa.

### Ohjaus, eriyttäminen ja tuki uskonnossa vuosiluokilla 3–6

”Oppimäärien toteutuksessa tehdään toimintaan ja opetukseen liittyvät ratkaisut huomioiden oppilaiden erilaiset uskonnolliset ja katsomukselliset taustat ja kehittyvä kieli-taito. Keskeisten käsitteiden ymmärtämistä tuetaan. Opetuksessa luodaan oppimista ja osallisuutta edistäviä yhteisiä tilanteita sekä ohjataan ja vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.” (OPS 2014, 248.)

Oppilaan tietojen ja taitojen kehitystä tuetaan hänen omat lähtökohtansa huomioiden ja yhdessä muiden kanssa työskennellen.

### Oppilaan oppimisen arviointi uskonnossa vuosiluokilla 3–6

”Uskonnon opetuksessa oppimisen arviointi on ohjaavaa ja kannustavaa. Palautteella pyritään rohkaisemaan oppilasta perehtymään ja tutkimaan uskontojen keskeisiä lähteitä ja piirteitä sekä tekemään asioista omia tulkintoja. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjallisen ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen. Tärkeää on niiden kautta osoitettu taito ilmaista itseään ja ajatuksiaan. Yksityiskohtaisen muistamisen sijaan arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen sekä ajattelun kehittymiseen.” (OPS 2014, 248.)

Tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Arvosanan kahdeksan (8)/ hyvä osaaminen
<b>T1</b> ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin	- Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	- Oppilas osaa nimetä opiskeltavan uskonnon lähteitä ja tekstejä sekä kuvata niiden keskeisiä sisältöjä.
<b>T2</b> ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin	- Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	- Oppilas osaa kertoa esimerkkien avulla opiskeltavan uskonnon keskeisistä rituaaleista, tavoista ja pyhistä paikoista sekä kuvata niiden merkitystä.
<b>T3</b> auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta	- Uskonnon kielen ja symbolien analysointi	- Oppilas osaa antaa esimerkkejä uskonnollisesta kielestä ja sen vertauskuvallisuudesta

<p><b>T4</b> ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppimaan oppimisen taidot uskonnon opiskelussa</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä.</li> <li>- Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.</li> </ul>
<p><b>T5</b> opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilas tunnistaa uskontojen merkityksiä yhteiskuntien kehityksessä, kulttuurissa ja mediassa ja osaa antaa niistä esimerkkejä.</li> <li>- Hän osaa kuvata suomalaisen ja eurooppalaisen uskonnollisuuden juuria pääpiirteissään.</li> </ul>
<p><b>T6</b> ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilas osaa kuvata juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteet sekä niiden keskinäiset suhteet.</li> </ul>
<p><b>T7</b> kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uskonnon monilukutaito</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilas tietää, miten toimitaan ja pyrkii toimimaan asianmukaisesti ja kunnioittavasti erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa.</li> </ul>
<p><b>T8</b> ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Etiikkaa koskeva tieto</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä opiskeltavan uskonnon eettisiä opetuksia sekä uskontoja ja katsomuksia yhdistäviä eettisiä periaatteita.</li> </ul>
<p><b>T9</b> ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ihmisoikeusetiikka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilas tietää YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä ihmisoikeuksista.</li> </ul>
<p><b>T10</b> ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Eettinen pohdinta</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilas osaa kertoa arjen esimerkkejä kestävän tulevaisuuden rakentamisesta. Hän osaa soveltaa opiskelemansa uskonnon eettisiä periaatteita omassa pohdinnassaan.</li> </ul>
<p><b>T11</b> luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelemaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oppilas osallistuu yhteiseen keskusteluun, osaa kuunnella toisia ja ilmaista itseään.</li> </ul>



omia näkemyksiään		
<b>T12</b> auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen.</li> <li>- Oppilaita ohjataan pohtimaan.</li> </ul>

Ajattelun kehittyminen ja tiedon soveltamisen taidot ovat arvioinnin tärkeimmät kohteet. Monipuolisia arviointimenetelmiä käyttämällä saadaan tietoa oppilaan tiedoista, taidoista ja kyvystä ilmaista ja tulkita oppimiaan asioita. Arviointi on kannustavaa, jatkuvaa ja kokonaisvaltaista.